

Význam SSSR pro formování, další rozvoj a obranu socialistické soustavy

Za současné složité mezinárodní situace Sovětský svaz a ostatní bratrské socialistické země považují za jeden z nejdůležitějších úkolů zahraničněpolitické činnosti všestranné zdokonalování a obohacování vzájemné spolupráce, rozvíjení a zajišťování jejich těsné součinnosti v politické, hospodářské, ideologické a obranné oblasti. Důsledné a cílevědomé spojování národních a internacionálních zájmů těchto zemí umožnilo, aby v krátkém historickém období dosáhly mimořádných úspěchů v hospodářském a společenském pokroku a zaujaly v mnoha směrech rozvoje výroby, vědy a techniky významných postavení ve světě. V důsledku toho se v třídním zápase mezi socialismem a kapitalismem stalo socialistické společenství určující silou světového společenského pokroku.

Rozhodující podíl na tom má Sovětský svaz, který rozvoj přátelství a spolupráce se socialistickými zeměmi vždy považoval a považuje za úhelný kámen své zahraniční politiky. Názorným svědectvím nezištné sovětské pomoci a podpory těchto zemí je proces formování, rozvoje a obrany socialistické soustavy, v němž má SSSR nezapopíratelné místo.

Historické kořeny tohoto procesu vyrostly ze společného boje proti němec-

kému fašismu v průběhu druhé světové války. Sovětský svaz, věrný ideám proletářského internacionalismu, vždy stál na straně těch, kteří bojovali za národní nezávislost a sociální spravedlnost. Pod vlivem jeho vojenských vítězství docházelo k prudkému rozvoji hnutí odporu, které vyústilo v celé řadě zemí střední a jihovýchodní Evropy v ozbrojená protifašistická povstání.

Velký význam měla v letech druhé světové války rovněž pomoc a podpora Sovětského svazu vlasteneckým silám druhých zemí při vytváření a budování jejich osvobozených armád, které se společně se Sovětskou armádou podílely na porážce fašismu. Pro některé z nich, jako Československo, Polsko a Rumunsko, se stalo území Sovětského svazu místem vzniku jejich prvních útvarů a svazků.

Sovětský svaz např. bezplatně zabezpečil výzbrojí a bojovou technikou československé jednotky zformované na území SSSR a celou jejich poválečnou reorganizaci. Od roku 1943 do konce roku 1945 Sovětský svaz předal Československu 66 664 pušek a karabin, 12 001 pistolí a revolverů, 25 591 samopálů, 5772 kulometů, 2161 protitankových zbraní, 1795 minometů, 873 děl, 142 tanků, 124 letadel, 1322

nejrůznějších typů automobilů, stříelného a další vojenský materiál. Kromě toho Sovětský svaz odevzdal Československu trofejní zbraně, které byly součástí jeho válečné kořisti: 244 322 pušek a karabin, 3914 pistolí a revolverů, 25 162 samopalů, 23 162 kulometů, 974 minometů atd.

Celkově Sovětský svaz během války proti fašismu, v jejímž průběhu nesl hlavní tíhu tohoto zápasu a přinesl na frontách i v zázemí největší oběti, vyzbrojil a vycvičil 19 pěších, 5 dělostřeleckých a 5 leteckých divizí, 6 pěších a paradesantních, 8 tankových a motostřeleckých, 12 dělostřeleckých a minometných a 5 ženijních brigád. Výzbroj pro tyto svazky představovala 16 500 děl, více než 1100 tanků a samohybných děl, více než 2300 letounů a mnoho dalších zbraní a techniky.

Díky rozhodující úloze Sovětského svazu při porážce fašismu vznikly příznivé vnější podmínky pro rozmach a úspěšné dovršení národně osvobozeneckého boje národů zotročených německým fašismem a japonským militarismem, byly položeny pevné základy jejich přátelských svazků s národem sovětského státu.

Porážka nejagresivnějších imperialistických sil znamenala současně výrazné upevnění postavení Sovětského svazu ve světě, zvýšení jeho vlivu na mezinárodní vývoj a růst jeho mezinárodní autority. Toto nové mezinárodní postavení prvního socialistického státu rozhodující způsobem bránilo vládnoucím kruhům Spojených států a Velké Británie „reorganizovat“ demokraticky zvolené vlády v některých zemích střední Evropy. Sovětský svaz tak z pozic proletářského internacionalismu hájil jejich národní zájmy, svrchovanost a nezávislost. Na základě zásadního a principiálního postoje k otázkám demokratického poválečného vývoje rovněž nepřipustil, aby imperialismus zneužil mírových smluv s Rumunskem, Bulharskem a Maďarskem k zastavení hlubokých demokratických přeměn a k nastolení vlád vykořisťovatelských tříd.

Zahraničněpolitická činnost Sovětského svazu po skončení druhé světové války vytvořila příznivé předpoklady pro průběh lidové demokratické revolucí a jejich postupné přerůstání v revoluce socialistické.

Jinými slovy řečeno, Sovětský svaz měl od samého počátku zcela výjimečné místo při utváření světové socialistické soustavy. Bez jeho všestranné a mnohotvárné pomoci by státy lidové demokracie sotva byly schopny odolávat nepřátelským postojům a akcím ze strany kapitalistického světa, řešit všechny složité problémy mezinárodního

a vnitropolitického vývoje. Sovětský svaz byl tedy osvoboditelem, ochráncem, spojencem, příkladem, nezištným pomocníkem a rádcem jednotlivých článků rodící se socialistické soustavy.

V důsledku vítěznych socialistických revolucí odpadlo od kapitalistické soustavy 11 evropských a asijských zemí (více než 700 miliónů obyvatel). Socialismus tak překročil hranice jedné země a přeměnil se na neustále rostoucí a pevnější světovou soustavu. Její vznik se stal největší historickou událostí po vítězství VRSR. Tato soustava vystupuje jako sociální, hospodářské a politické společenství svobodných a svrchovaných národů, spojených společnými zájmy, cíli a úzkými svazky mezinárodní socialistické solidarity. Stejný typ sociálně ekonomického a politického zřízení, jednota marxisticko-leninské ideologie, stejné úkoly v boji proti imperialismu, za mír, demokracii a socialismus, vedoucí úloha komunistických a dělnických stran vytvořily objektivní základ pro formování nového typu mezinárodních vztahů v rámci socialistického systému.

Výrazem procesu upevňování jednoty socialistických zemí a projevem nové kvality jejich vzájemných vztahů se staly dvoustranné smlouvy o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi Sovětským svazem a těmito státy, a rovněž mezi lidové demokratickými zeměmi navzájem. Celkově bylo ve druhé polovině čtyřicátých let uzavřeno mezi evropskými socialistickými státy 35 smluv.

V těchto dokumentech bylo stanoveno, že se země budou vzájemně radit o nejdůležitějších mezinárodních otázkách, poskytovat si vojenskou i jinou pomoc v případě, že bude jedna země napadena, rozvíjet hospodářské a kulturní styky, přísně dodržovat zásadu vzájemného respektování nezávislosti, svrchovanosti a neměšování do vnitřních záležitostí.

Díky spojenectví se Sovětským svazem začalo i Československo, zvláště po únoru 1948, aktivně vystupovat spolu s ostatními socialistickými státy v mezinárodních vztazích, zvláště v evropské politice. Nebyla to již země, o jejímž osudu se rozhodovalo bez ní, přestala být kartou v politické hře imperialistických mocností. Československo se stalo uznávaným a plnoprávným partnerem mezinárodních jednání a s jeho názory se muselo počítat. Svazek se SSSR dal naší republice možnost uskutečňovat aktivní zahraniční politiku a rozhodně vystupovat na straně síl míru, demokracie a socialismu. Současně umožnil československému lidu soustředit své síly na výstavbu nové socialistické společnosti bez

obav, že reakční síly naruší jeho budovatelské plány.

V návaznosti na smlouvy o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci uzavíraly socialistické země mezi sebou obchodní a hospodářské smlouvy. Mimořádný význam z tohoto hlediska měly dohody, které uzavřel Sovětský svaz s mladými socialistickými státy. Na jejich základě se Sovětský svaz významně podílel nejen na procesu obnovy váleku zničeného hospodářství, ale měl nezastupitelné místo při budování základů nové, socialistické společnosti. Sovětský svaz rovněž významně ovlivnil proces přerůstání dvoustranných hospodářských vztahů na mnohostranné, který vyvrcholil ustanovením RVHP v lednu roku 1949.

Úspěchy, kterých dosáhla naše socialistická společnost, jsou nerozlučně spjaty s širokou hospodářskou a vědeckotechnickou spoluprací se socialistickými zeměmi a především se Sovětským svazem. Bez těchto hospodářských vztahů by se nemohlo plánovitě rozvíjet naše národní hospodářství a maximálně urychlovat tempo socialistické výstavby.

O nesmírném významu hospodářské spolupráce se Sovětským svazem v tomto období svědčí např. skutečnost, že v letech 1951—1955 sovětské dodávky do Československa pokrývaly 82 % celkového dovozu mědi, 99,5 % hliníku, 77,4 % železné rudy, 82,9 % nafty, 80 % syntetického kaučuku, 91 % barevných kovů a 61 % bavlny.

Uzavření dvoustranných smluv, hospodářských dohod mezi evropskými socialistickými zeměmi i založení RVHP umožňovalo mnohem širěji než dosud rozvíjet spolupráci ve vojenské oblasti. Otázku obrany socialistických vymožeností před možnou imperialistickou agresí mnohokrát zdůrazňoval V. I. Lenin. V roce 1921 např. připomínal: "... když jsme se pustili do naší mírové výstavby, vynaložíme všechny síly, abychom v ní mohli pokračovat bez přerušení. Zároveň, soudruzi, buďte na stráži, střežte obranyschopnost naší země a naší Rudé armády jako oko v hlavě a pamatujte, že ani na vteřinu nesmíme ochabnout, pokud jde o naše dělníky a rolníky a jejich vymoženosti". (Lenin, V. I.: Spisy, sv. 33. Praha, SNPL 1955, s. 145 až 146.)

Na základě teoretického odkazu V. I. Lenina a existujících mezinárodně politických dokumentů začaly být nové, socialistické armády vyzbrojovány nejnovějšími sovětskými zbraněmi a bojovou technikou. Sovětská pomoc se však neomezovala jen na pomoc technikou. Tyto armády rovněž přebíraly sovětské zkušenosti při organizo-

vání bojové a politické přípravy, ve výcviku příslušníků armád a mistrovství při obraně vlasti. Jejich nositeli byly skupiny sovětských vojenských poradců, které Sovětský svaz vyslal do socialistických zemí na základě žádosti jejich vlád. Podle příkladu Sovětské armády se uskutečňovala i organizační a strukturální přestavba těchto armád a jejich politického aparátu.

Vytvořený dvoustranný smluvní systém mezi socialistickými státy byl současně reakcí na stupňující se nepřátelství imperialistických států, kterým se nespínily jejich představy o poválečném vývoji. Politika těchto zemí, seskupených v roce 1949 do agresivního bloku NATO, byla zaměřena na likvidaci výsledků druhé světové války, restauraci kapitalismu v socialistických zemích a zastavení rozmachu světového revolučního hnutí.

Významnou úlohu v jejich úsilí o likvidaci výsledků druhé světové války měla sehrát Německá spolková republika. Proto odmítaly realizovat program demokratizace a demilitarizace Německa, k němuž se v závěrech jaltské a postupimské konference zavázaly a naopak rozhodujícím způsobem přispěly k obnovení západoněmeckého militarismu a jeho vojenskoprůmyslového potenciálu.

Když 5. května roku 1955 se NSR stala členem agresivního paktu NATO, vytvořila se v Evropě nová, velmi nebezpečná vojenskopolitická situace. Jejím důsledkem bylo:

- posunutí vojenské hranice Severoatlantického paktu až k hranici celého socialistického společenství,

- území NSR se stalo předním strategickým nástupištem imperialismu proti socialistickým zemím,

- otevřenou remilitarizací se pro západoněmecký imperialismus vytvořily výhodné podmínky k otevřenému prosazování revanšistických záměrů proti Československu, NDR, Polsku a Sovětskému svazu.

Mezinárodní situace donutila Sovětský svaz a ostatní evropské socialistické státy přijmout nezbytná bezpečnostní opatření. Jejich výrazem se stala Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci, podepsaná ve Varšavě 14. května roku 1955.

Vytvořením Varšavské smlouvy začala nová etapa ve vývoji vojenskopolitické spolupráce Sovětského svazu a ostatních socialistických zemí na dokonalejším, kolektivním základě. Mnohostranný vojenskopolitický svazek socialistických zemí prohloubil obsah nového typu mezinárodních vztahů mezi socialistickými státy. Jeho podstatou je socialistický internacionalismus, harmonické sepětí společných internacionálních úkolů s národními zájmy jed-

notlivých zemí. Tímto způsobem se vyřešil závažný úkol spojení hospodářských zdrojů a vojenských možností socialistických zemí, což se projevilo v upevnění obranyschopnosti celého socialistického společenství.

Jádro nové etapy spolupráce nespočívá jen v její mnohostranné, kolektivní formě, nýbrž především v tom, že na základě této formy dosáhla spolupráce vyššího stupně, stala se všestrannou, hlubší a účinnější. Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci ze 14. května roku 1955 je proto výrazem objektivní tendence k politickému, hospodářskému a vojenskému sblížení socialistických zemí v konkrétních podmínkách. „Založení Varšavské smlouvy“ zdůraznil náčelník Hlavní politické správy ČSLA, „není tedy jen odpovědí na agresivní politiku imperialismu, ale výrazem životních zájmů všech socialistických států v zabezpečení mírového budování socialismu v celé světové socialistické soustavě i v každé jednotlivé zemi.“ [Klíčka, J.: Československá lidová armáda — pevná součást bojového svazku armád členských států Varšavské smlouvy. In: Příloha Obrany lidu, 26. dubna 1985, s. 4.]

Další vývoj událostí ve světě přesvědčivě prokázal, že rozhodnutí bratrských socialistických zemí o uzavření Varšavské smlouvy bylo prozřívavým činem historického významu, který nejlépe vyjádřil generální tajemník ÚV KSSS M. Gorbačov, když prohlásil: „Varšavská smlouva umožnila nám mírovou tvorbu práci. Je spolehlivě zajištěna nedotknutelnost hranic. Byla postavena pevná hráz do cesty novodobých bojovníků proti socialismu, uchazečů o světovou nadvládu.“ (Rudé právo, 29. dubna 1985, s. 6.)

Mnohostranná a dokonalejší všestranná politická součinnost, hospodářská, ideologická a další spolupráce se stala rozhodujícím zdrojem úspěšného rozvoje zemí socialistického společenství. Na základě dosažené zásadní jednoty názorů na všechny závažné otázky sociálně ekonomického vývoje a mezinárodní politiky se v praxi ještě více prohloubila všeobecná zákonitost sblížení socialistických zemí v procesu výstavby socialismu. Na základě tvořivého využívání zkušeností a rozvíjení specializace, kooperace i integračních procesů bylo v 70. letech tempo hospodářského růstu zemí RVHP dvakrát rychlejší než ve vyspělých kapitalistických zemích.

Jednota a semknutost zemí socialistického společenství upevňovaná a prohlubovaná rozšiřováním vzájemných kontaktů, rozvojem spolupráce a přátelských vztahů, založených na zásadách socialistického inter-

nacionalismu, se promítla v růstu jejich vlivu na světový vývoj. Na základě rostoucí politické autority, ekonomického a vojenského potenciálu Sovětského svazu a dalších bratrských socialistických zemí, se postupně, ale trvale měnil poměr sil mezi kapitalismem a socialismem ve prospěch socialismu. Na tomto objektivním základě a ve spojení se všemi mírumilovnými silami dosáhly země socialistického společenství na počátku 70. let rozhodujícího obratu ve vývoji mezinárodní situace. V průběhu těchto let se politika uvolňování napětí stala dominující tendencí mezinárodního života.

Politika uvolňování mezinárodního napětí v politické a na tomto základě i ve vojenské oblasti nikdy nebyla pro země reálného socialismu otázkou vypočítavosti či spekulace. Vždy ji chápaly jako jediné správnou alternativu vývoje současného třídně rozděleného světa.

Příznivé mezinárodní podmínky pro další rozvoj socialismu a růst jeho příkladu pro národy světa vyvolaly u imperialistických sil třídní strach a obavy o ztrátu jejich pozic ve světě. Nejreakčnější kruhy imperialismu, především vojenskoprůmyslový komplex USA, ve snaze zvratit historicky nevyhnutelné revoluční přeměny světa, zastavit proces uvolňování a zničit socialismus, nastoupily na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let kurs stupňování horečného zbrojení. Jeho cílem je porušení vojenskostrategické rovnováhy mezi socialismem a kapitalismem a dosažení vojenské převahy imperialismu nad socialismem.

Snaha extrémních pravicových sil vládnoucích kruhů USA o změnu vojenskostrategické rovnováhy, která je mimořádně důležitou historickou vymožeností Sovětského svazu a ostatních bratrských socialistických zemí, se stala základem pro přijetí strategie, kterou americký ministr obrany C. Weinberger nazval „přímou konfrontací mezi Spojenými státy americkými a Sovětským svazem v globálním i regionálním měřítku“. Jádrem této strategie je její pozitivní vztah k válce, v níž musí být „konečně a definitivně zničena politická moc Sovětů“ a nastoleno takové poválečné uspořádání světa, které bude odpovídat západním představám o hodnotách.

Změny vojenskostrategické rovnováhy však nelze dosáhnout v krátkém časovém úseku. To si uvědomují i militaristické a reakční kruhy imperialismu, i když ve své propagandě toto poznání často a záměrně zamlčují. Proto se snaží ve svém zbrojním úsilí, jehož základem je Pentagonem zpracovaná Směrnice pro oblast výstavby ozbrojených sil na léta 1984—1988, vytvo-

lit takové materiální podmínky, které by dílčími změnami poměru sil v jejich prospěch umožnily již ve druhé polovině osmdesátých let bezprostřední politický a vojenský nátlak na Sovětský svaz a ostatní socialistické státy.

Z tohoto hlediska a v souladu se strategií „přímé konfrontace“ pokouší se americký imperialismus o nejnebezpečnější a nejriskantnější kroky v Evropě, kde jsou pozice socialismu nejsilnější. Vedle dostatečně doceňovaného faktu existence nejvýznamnější hranice mezi socialismem a kapitalismem, je v jeho plánech výrazná snaha o využití geostrategické polohy evropského kontinentu jako vojenského nástupišť proti zemím socialistického společenství. Právě tato poloha má umožnit opět „racionalizovat“ použití jaderných zbraní a hrozbu rozpoutání jaderné války v podmínkách existence přibližné rovnováhy strategických zbraní USA a Sovětského svazu. „Nejreaktější síly USA,“ zdůraznilo 9. zasedání ÚV KSČ v listopadu 1983, „vycházejí z toho, že pokud by se jim podařilo zničit Sovětský svaz, hlavní sílu a oporu socialismu, i když za cenu, že celá Evropa včetně jejich spojenců shoří v plamenech, pak by jim už nic nestálo v cestě k uskutečnění jejich plánů na světovládu.“ (9. zasedání ÚV KSČ, Praha, ÚV KSČ 1983, s. 11.)

Tento přístup nejreaktějších sil USA má své konkrétní vyjádření v programu „raketového dozbrojení“ NATO. V souladu s vojenskými a politickými cíli strategie „přímé konfrontace“ považuje Pentagon jaderné prostředky středního doletu za faktor doplňující americké strategické zbraně prvního úderu. Právě toto jejich určení a takticko-technické parametry po zahájení realizace „raketového dozbrojení“ v listopadu roku 1983 zásadním způsobem změnilo vojenskostrategickou situaci v Evropě. V posledních letech si náš pravděpodobný nepřítel uvědomuje neodvratnost odvetného jaderného úderu a jeho katastrofální následky, a proto věnuje zvláštní pozornost rozvoji mohutnějších a přesnějších systémů klasických zbraní se zvýšeným dosahem. Současně zdokonaluje i způsoby rozpoutání vojenských akcí s použitím konvenčních prostředků ničení a především nových druhů automatizovaných zbraní s vysokou přesností.

Proti agresivním snahám imperialismu porušit vojenskostrategický poměr sil, především v Evropě, a vzhledem k reálnému nebezpečí ohrožení bezpečnosti zemí socialistického společenství, které se vytvořilo po zahájení rozmísťování amerických jaderných prostředků středního doletu,

musely tyto země přijmout vynucená, ale rozhodná protipatření. Na jejich realizaci má rozhodující podíl Sovětský svaz. Z pozic internacionalismu a schopnosti vytvořit jakýkoli druh výzbroje, na které by chtěli stavět nepřátelé míru a socialismu, zaručuje bezpečnost svou i svých spojenců, mírový život pracujících a jejich socialistické vymoženosti.

Dnes je velmi důležité, že Sovětský svaz a Varšavská smlouva v zájmu zachování míru dokáží účinně reagovat na jakoukoli vojenskou výzvu USA a NATO, udržet vojenskostrategickou rovnováhu. I když každý člen socialistického vojenskostrategického společenství se podílí na upevňování obranyschopnosti celého socialistického tábora, rozhodující podíl v tomto směru má Sovětský svaz a jeho ozbrojené síly, které jsou páteří Spojených ozbrojených sil států Varšavské smlouvy. Je to podmíněné skutečností, že jako jediný ve společenství socialistických zemí disponuje všestranně rozvinutým obranným průmyslem a kvalifikovanými kádry, je schopný udržovat vojenskou výrobu na úrovni posledních vymožeností vědy a techniky a disponuje potřebným speciálním zařízením a materiály s vysokou kvalitou.

Tyto faktory umožnily, že Sovětský svaz v krátkém čase vyvinul a začal zřizovat na svých strategických bombardovacích letounech a ponorkách střely s plochou dráhou letu dalekého dosahu, o kterých ve Washingtonu hovořili, že jde o „záračnou“ zbraň. Nepřipustí rovněž porušení vojenskostrategické rovnováhy jak v oblasti konvenčních zbraní, kde Spojené státy a NATO realizují tzv. Rogersův plán, tak v oblasti budování systémů protiraketové obrany s prvky v kosmickém prostoru. Principiální stanovisko v této otázce vyložil soudruh M. Gorbačov na zasedání ÚV KSSS v dubnu roku 1985, když prohlásil: „Ani v budoucnu nebudeme litovat úsilí pro to, aby ozbrojené síly SSSR měly všechno potřebné ke spolehlivé obraně naší vlasti a jejich spojenců, aby nás nikdo nemohl zastihnout nepřipravené.“

Proto KSSS a sovětská vláda věnuje pozornost dalšímu zvyšování bojové pohotovosti sovětských ozbrojených sil, zabezpečuje je zbraněmi a technikou, které odpovídají charakteru soudobého ozbrojeného zápasu, správnému předvídání rozvoje možné vojenskostrategické situace a způsobů vedení války, novým tendencím ve strategii a taktice nepřítelů, neustálému a cílevědomému hledání nejdokonalějších forem a metod vojenského výcviku a výchovy vojáků, jejich morálně politické, psychologické a fyzické přípravy.

V současné mezinárodní situaci, kdy konfrontační kurs, který USA a jejich hlavní západoevropští spojenci nastoupily proti socialismu, silně vzrůstá, musí socialistické země upevňovat vojenskopolitickou jednotu, společně prohlubovat spolupráci při internacionální obraně socialismu. Objektivní nutnost této jednoty a semknutosti z mezinárodně politického hlediska je dána: úsilím imperialismu koordinovaně a integrovaně vystupovat proti reálnému socialismu, nutností neoddělitelnosti národní a kolektivní bezpečnosti zemí socialistického společenství, společným odhodláním řešit nejaktuálnější otázku současnosti — otázku odvrácení jaderné války.

Konkrétním programem vojenskopolitické jednoty zemí reálného socialismu se stalo podepsání protokolu o prodloužení

doby platnosti Varšavské smlouvy dne 26. dubna roku 1985 ve Varšavě. Současně se stalo výrazem rozhodné vůle jejích členských států dosáhnout toho, aby prvofundé právo člověka, právo na život v míru, bylo spolehlivě a účinně zajištěno.

Vojenská obrana socialistického společenství tvoří nedílnou součást třídního boje proti imperialismu a jeho pokusům řešit historický spor mezi kapitalismem a socialismem válkou. Hlavním obranným štítem mírové práce národů budujících socialismus byl a bude Sovětský svaz. Jeho přátelství a spolupráce se socialistickými zeměmi, rozvíjená na leninských idejích socialistického internacionalismu, je zdrojem úspěchů těchto zemí a současně nesporně významným přínosem pro plnění pokrokového a mírumilovného poslání socialismu.